

Τι σημαίνει τελικά η λέξη φασισμός;

Την χρησιμοποιούμε τόσο πολύ που έχει χάσει το νόημά της. Αυτή είναι η σημασία της.

READERS' DIGEST

4.1.2013 | 09:24

ΦΑΣΙΣΜΟΣ

Ιταλική λέξη: fascismo < fascia (= δέσμη, ταινία). Η λέξη προέρχεται από το λατινικό fasces (πληθυντικός του ους.

fascis) = «δέσμαι ράβδων, ἅς οἱ ραβδοῦχοι φέροντες προηγοῦντο τῶν ὑπάτων, στρατηγῶν καί ἄλλων μειζόνων ἀρχῶν» (Στ. Κουμανούδης), δηλ. δέσμες από ράβδους, τις οποίες κρατώντας οι ραβδούχοι (οι fictores) προπορεύονταν των υπάτων, στρατηγῶν και των άλλων Ρωμαίων αξιωματούχων, το σύμβολο της εξουσίας των αρχόντων στην αρχαία Ρώμη. Αυτό το ρωμαϊκό ἔμβλημα υιοθέτησε ο Μπενίτο Μουσ(σ)ολίνι το 1919 ως σύμβολο του κινήματός του.

Τι είναι ο Φασισμός ως κομματική οργάνωση ιδεολογία και κρατική πολιτική.

Ένα μαζικό κίνημα διαταξικής συνεργασίας, στα διοικητικά στελέχη του οποίου όμως, καθώς και στη μεγάλη μάζα των οπαδών του, υπερισχύουν νέοι που ανήκουν κυρίως στις μεσαίες τάξεις, στην πλειονότητά τους αναλαμβάνοντας για πρώτη φορά πολιτική δράση, οργανωμένοι στην πρωτοεμφανιζόμενη και άγνωστη ως τότε (σ.σ.: στο Μεσοπόλεμο) μορφή του «κόμματος-πολιτοφυλακή». Ένα κίνημα που δεν βασίζει την ταυτότητά του στην κοινωνική ιεραρχία και την ταξική προέλευση, αλλά στην αρχή της συντροφικότητας. Που θεωρεί ότι είναι επιφορτισμένο με μια αποστολή εθνικής αναγέννησης, ότι βρίσκεται σε μια κατάσταση πολέμου εναντίον των πολιτικών του αντιπάλων, και που επιδιώκει να κατακτήσει το μονοπώλιο

της πολιτικής εξουσίας χρησιμοποιώντας την τρομοκρατία, την κοινοβουλευτική τακτική και το συμβιβασμό με τις κυρίαρχες δυνάμεις, με σκοπό να δημιουργήσει ένα νέο καθεστώς καταστρέφοντας την κοινοβουλευτική δημοκρατία.

Μια κουλτούρα που είναι θεμελιωμένη στη σκέψη που βασίζεται σε μύθους, και στην αντίληψη της ζωής που συνδυάζει τραγικότητα και ακτιβισμό (μιας ζωής όμως που γίνεται αντιληπτή ως εκδήλωση της επιθυμίας για εξουσία), στο μύθο της νεότητας ως πρωταγωνιστή της ιστορίας και στη στρατιωτικοποίηση της πολιτικής ως μοντέλο ζωής και συλλογικής οργάνωσης.

Μια ιδεολογία με χαρακτήρα αντι-ιδεολογικό και πραγματιστικό, που προβάλλει ως αντι-υλιστική, αντι-ατομιστική, αντι-φιλελεύθερη, αντι-δημοκρατική, αντι-μαρξιστική, με λαϊκίστικες και αντικαπιταλιστικές τάσεις. Μια ιδεολογία εκφρασμένη περισσότερο αισθητικά παρά θεωρητικά, μέσω ενός νέου πολιτικού ύφους και μέσω μύθων, τελετουργιών και συμβόλων μιας λαϊκής θρησκείας που ιδρύθηκε σε συνδυασμό με τη διαδικασία διαπαιδαγώγησης, κοινωνικοποίησης και φιντεϊστικής ολοκλήρωσης των μαζών μέσω της δημιουργίας ενός «Νέου Ανθρώπου».

Μια ολοκληρωτική αντίληψη της υπεροχής της πολιτικής ως καθολικής εμπειρίας και συνεχούς επανάστασης, για την πραγματοποίηση, μέσω του ολοκληρωτικού Κράτους, της συγχώνευσης του ατόμου και των μαζών στην μυστική κοινότητα του έθνους (εθνική και ηθική κοινότητα) υιοθετώντας μέτρα διάκρισης και δίωξης εναντίον εκείνων που θεωρείται ότι δεν ανήκουν σε αυτή την κοινότητα γιατί είναι εχθροί του καθεστώτος ή γιατί ανήκουν σε φυλές που θεωρούνται κατώτερες ή σε κάθε περίπτωση επικίνδυνες για την ακεραιότητα του έθνους.

Μια ηθική του αστού της πόλης βασισμένη στην απόλυτη υποταγή των πολιτών στο Κράτος, στην πλήρη αφοσίωση του ατόμου στην εθνική κοινότητα, στην πειθαρχία, στον ανδρισμό, στη συντροφικότητα και στο πολεμικό πνεύμα.

Ένας αστυνομικός μηχανισμός που προλαμβάνει, ελέγχει και καταστέλλει κάθε μορφή διαφωνίας ή αμφισβήτησης με τη συνδρομή της οργανωμένης τρομοκρατίας.

Ένα πολιτικό σύστημα βασισμένο στη συμβίωση κόμματος και Κράτους, που είναι οργανωμένο σύμφωνα με μια ιεραρχία λειτουργιών, η οποία καθορίζεται από ψηλά υπό την επίβλεψη του «αρχηγού». Ένα αρχηγός που περιβάλλεται από μια «χαρισματική αγιοσύνη», ο οποίος διατάζει, διευθύνει και συντονίζει τις δραστηριότητες του

κόμματος, του καθεστώτος και του Κράτους, και ενεργεί ως ύψιστος και αδιαμφισβήτητος κριτής στις συγκρούσεις μεταξύ των ηγετικών στελεχών του καθεστώτος.

Απόσπασμα από το βιβλίο του Εμίλιο Τζεντίλε «Φασισμός. Ιστορία και Ερμηνεία», μετάφραση: Ευάγγελος Κατσιφός, εκδ. Ασίνη: Αθήνα 2007